

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/147/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514200144
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514200144.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a sudcov JUDr. Milana Šebeňa a JUDr. Mareka Kohúta ako sudcu spravodajcu, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/20/2014-112 z 30.9.2014, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania. n e p r i z n á v a

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu v predmetnej veci o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu náhradu náhrady majetkovej škody vo výške 175,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 221,28 eur, ktorej sa žalobca domáhal z titulu oneskoreného rozhodnutia o zmene exekútora v zmysle § 44 ods. 8 Exekučného poriadku vo veci 7Er/153/2005 Okresného súdu Vranov nad Topľou..

Návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ je právnickou osobou, ktorá vykonáva na základe registrácie podnikateľskú činnosť v oblasti poskytovania krátkodobých úverov a ako oprávnený subjekt (veriteľ zo zmluvy o úvere č. 8340114, kde dlžníkom je P. O., nar. XX.X.XXXX) navrhol písomným podaním súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu na pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku zo zmluvy o úvere. Poverením č. 5713*003143 Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „exekučný súd“) poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Navrhovateľ z obavy o právny a faktický osud pohľadávky spísal dňa 18.11.2010 návrh na zmenu exekútora a podal ho exekučnému súdu, pričom legitímne očakával, že súd mu svojou činnosťou poskytne súdnu ochranu a rozhodne o zmene exekútora v zákonom stanovenej 30 - dňovej lehote odo dňa doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.. V tejto súvislosti citoval § 44 ods. 7 Exek. poriadku (ďalej EP) účinného od 1.9.2005 a § 44 ods. 8 EP účinného od 1.12.2006. Exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu exekútora v zákonom stanovenom čase, a to napriek tomu, že prejednávacia vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný na posúdenie a rozhodnutie. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v predmetnom prípade neexistovala a neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietiahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o zmene exekútora

pristúpil až po dlhej dobe. O všetkých okolnostiach priebehu skutkového deja, ktorý vyústil do porušenia práv navrhovateľa a spôsobenej škody sa navrhovateľ dozvedel až po doručení uznesenia exekučného súdu zo dňa 18.3.2011 o zmene súdneho exekútora

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením č. k. 5C/844/2012-7 zo dňa 9.10.2012 spojil veci vedené pod sp. zn. 5C/844/2012, 5C/846/2012, 5C/847/2012, 5C/848/2012, 5C/852/2012, 5C/854/2012, 5C/855/2012, 5C/856/2012, 5C/857/2012, 5C/858/2012 na spoločné konanie s tým, že tieto veci sa budú ďalej viesť pod sp. zn. 5C/844/2012.

Uznesením č. k. 19NcC/47/2012 zo dňa 18.10.2012 Krajský súd v Prešove vylúčil sudcov Okresného súdu Vranov nad Topľou z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 5C/844/2012 a vec prikázal tunajšiemu súdu.

Uznesením č. k. 6C/356/2012-37 zo dňa 29.10.2013 Okresný súd Stará Ľubovňa vylúčil z konania sp. zn. 6C/356/2012 veci spojené uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5C/844/2012 zo dňa 9.10.2012 a pôvodne vedené pod sp. zn. 5C/844/2012, 5C/846/2012, 5C/847/2012, 5C/848/2012, 5C/852/2012, 5C/854/2012, 5C/855/2012, 5C/856/2012, 5C/857/2012, 5C/858/2012 na samostatné konanie.

Žalobca sa v predmetnom konaní domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 7Er/153/2005.

Prvostupňový súd uviedol, že Exekučné konanie vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Er/153/2005 sa začalo dňa 3.5.2005, kedy navrhovateľ ako oprávnený doručil súdnemu exekútorovi Ing. Bc. Karolovi Mihalovi, Exekútorový úrad Košice návrh na vykonanie exekúcie. V rámci prebiehajúcej exekúcie navrhovateľ ako oprávnený doručil exekučnému súdu dňa 22.11.2010 návrh na zmenu súdneho exekútora.

Uznesením č. k. 7Er/153/2005-17 zo dňa 18.3.2011 vyhovel návrhu oprávneného - navrhovateľa v tomto konaní - na zmenu súdneho exekútora. Z odôvodnenia tohto uznesenia pritom vyplýva, že po doručení návrhu na zmenu exekútora exekučný súd vyzval exekútora minimálne na špecifikáciu trov exekúcie.

V prvom rade súd prvého stupňa preskúmal odôvodnenosť odporcom vznesenej námietky premlčania a dospel k záveru, že právo navrhovateľa domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v tomto prípade nie je premlčané. V exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Er/153/2005 bol návrh oprávneného (navrhovateľa) na zmenu exekútora doručený dňa 20.11.2009, teda až po dni 23.04.2009, z ktorého vychádzal odporca ako hraničného dňa, nakoľko tento predstavuje tri roky pred dňom, kedy mu boli doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku.

V zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom. Navrhovateľ v prejednávanej veci poskytol súdu len tvrdenie, že v každej veci podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, na ktorú odporca nereagoval pozitívne. Z vyjadrenia odporcu vyplýva, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany navrhovateľa boli doručené dňa 23.4.2012. Návrh bol doručený súdu dňa 27.09.2012 t.j. predčasne, pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať nároku na súde. Ak tak urobí skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti. Do podania návrhu na začatie konania na súd síce 6 mesačná lehota neuplynula, avšak súd vo veci rozhodoval až po uplynutí 6 mesačnej lehoty od prijatia predmetnej žiadosti, pričom z vyjadrenia odporcu je zrejmé, že uplatňovanú náhradu škody neuznáva, preto súd vo veci konal a rozhodol.

Podľa názoru súdu prvého stupňa V predmetnej veci vidí navrhovateľ nesprávny úradný postup Okresného súdu Vranov nad Topľou v tom, že o návrhu navrhovateľa na zmenu exekútora rozhodol

oneskorene, keď súd bol bezdôvodne nečinný podľa navrhovateľa viac ako 120 dní. Z exekučného spisu však vyplýva, že návrh na zmenu súdneho exekútora bol podaný dňa 22.11.2009 a súd rozhodol o tomto návrhu dňa 18.3.2011, teda na 116. deň po doručení návrhu na zmenu súdneho exekútora.. V tomto smere však súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že exekučné konanie, v ktorom malo dôjsť k oneskorenému rozhodnutiu, sa začalo pre 31.8.2005. V zmysle citovaného § 238 ods. 1 a 2 EP sa na zmenu exekútora v danom prípade malo použiť ustanovenie § 44 ods. 6 EP účinného do 31.5.2005, ktoré neupravovalo žiadnu lehotu na rozhodnutie o zmene exekútora. Navyše toto ustanovenie predpokladá vyjadrenie doterajšieho exekútora k návrhu na zmenu exekútora a až následné rozhodnutie súdu. Ako je zrejmé z odôvodnenia uznesenia, ktorým bola zmena exekútora pripustená, exekučný súd zaslal návrh oprávneného na vyjadrenie doterajšiemu exekútorovi a vyčkal na jeho vyjadrenie, a to aj pokiaľ ide o uplatnenie si trov exekúcie. Za tohto stavu podľa názoru súdu jednak súd nemal určenú lehotu na rozhodnutie, pričom vzhľadom na potrebu vyjadrenia exekútora k návrhu na zmenu exekútora súd lehotu, v ktorej exekučný súd rozhodol, považuje za primeranú. Súd pritom nemal v konaní preukázané, že by navrhovateľ podal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prieťahy v konaní a otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Prieťahy v súdnom a tým i exekučnom konaní nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd sa stotožnil s argumentáciou odporcu a dospel k záveru, že navrhovateľ ich v konaní nepreukázal.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd sa stotožnil s argumentáciou odporcu a dospel k záveru, že navrhovateľ ich v konaní nepreukázal.

Okresný súd mal za to, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode pre prípadnú nečinnosť súdu ani nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal náhrady majetkovej škody predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, mal súd za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je navrhovateľ povinný preukázať. Skutočnou škodou sa pritom rozumie majetková ujma, ktorá vznikla fyzickej alebo právnickej osobe, je vyjadriteľná v peniazoch a spočíva v zmenšení (úbytku) existujúceho majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky toho, že navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné. Ušlým ziskom sa zase rozumie majetková ujma, ktorá vznikla fyzickej alebo právnickej osobe, je vyjadriteľná v peniazoch a vyjadruje zisk, ktorý by poškodený bol dosiahol, ak by nedošlo k porušeniu určitej povinnosti zo strany škodcu.

Mal za to, že žalobca v návrhu na začatie konania nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody v tejto konkrétnej veci, a to ani na základe výzvy súdu.

Z iných konaní bolo súdu známe, že žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v priebehu konania oznámil súdu, že do registra Spr založil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý považuje za dôležitý dôkaz o skutočnostiach tvrdných v jednotlivých návrhoch a ktorý preukazuje minimálnu výšku spôsobenej škody. Ako však vyplýva z tohto posudku, v tomto bola vypočítaná priemerná výška škody (teda spriemerovali sa náklady na počet posudzovaných konaní, čiže z výsledku znaleckého posúdenia je možné vyvodiť, že v každom posudzovanom exekučnom konaní došlo k rovnakým úkonom), a to rozdelená na škodu spôsobenú v exekučných konaniach pri rozhodovaní o žiadostiach o udelenie poverenia a na škodu spôsobenú v exekučných konaniach, kde navrhovateľ ako oprávnený žiadal o zmenu exekútora. Súdny znalec pritom všetky náklady nad určitý priemer vypočítaný z predchádzajúceho obdobia pripísal skutočnosti, že tieto náklady vznikli v súvislosti s omeškaním súdov s rozhodnutím v tej ktorej exekučnej veci.

Ďalej konštatoval, že žalobca sa tiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na navrhovateľa v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Navrhovateľ uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Navrhovateľ však svoje tvrdenia nijakým spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Náhradu nemajetkovej ujmy však nemožno priznať iba na základe abstraktných tvrdení účastníka, ktoré nie sú preukázané a konkretizované, napríklad minimálne špecifikovaním, aké podnikateľské postupy a aktivity boli postupom súdu ovplyvnené. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. K rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora potreboval súd súčinnosť pôvodného exekútora, ktorého vyzval na vyjadrenie a na vyčíslenie trov konania a zaslanie exekučného spisu. Ako pritom už bolo uvedené, v tomto prípade bolo potrebné aplikovať zákonnú úpravu, ktorá lehotu na rozhodnutie neupravovala. Aj prípadné nedodržanie zákonnej lehoty (ktoré súd nemal preukázané) však na strane žalobcu nemohlo spôsobiť neistotu, alebo vznik akejkoľvek škody či nemajetkovej ujmy, už aj vzhľadom na spomínanú skutočnosť, že do rozhodnutia o návrhu oprávneného na zmenu exekútora je oprávnený vykonávať exekúciu pôvodný exekútor. Odhliadnuc od skutočnosti, že navrhovateľ nijako nepreukázal ani vznik skutočnej škody ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by za dobu od podania návrhu na zmenu exekútora do rozhodnutia o tomto návrhu došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval navrhovateľ. Je len ťažko uveriteľné, že by podnikateľské plány navrhovateľa mali byť závislé od rozhodnutia o zmene exekútora, ktoré svojou povahou zásadne neovplyvňuje exekúciu a nie je rozhodnutím, ktorým by sa rozhodovalo o veci samej a ktoré by nejakým závažným spôsobom upravovalo nanovo vzťahy medzi účastníkmi exekučného konania.

Súd prvého stupňa mal tiež za to, že žalobca nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmou. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Nesprávny úradný postup môže mať teda za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z.z. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku navrhovateľa, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve a len týmto postupom, teda postupom, ktorý by bol z hľadiska zmenšenia majetku navrhovateľa rozhodujúcim v tom smere, že ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, jeho majetok by sa nezmenšil.

Všetky zložky majetkovej ujmy, ktoré si navrhovateľ uplatnil, sú nákladmi, ktoré súvisia s bežnou činnosťou navrhovateľa (ako už to bolo uvedené vyššie), teda súd nemal preukázané, že by išlo o náklady, ktoré by nebol navrhovateľ vynaložil, ak by rozhodnutie o zmene exekútora bolo vydané včas.

Navrhovateľ teda v konaní nepreukázal ani vznik majetkovej škody, ani vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane, ani tú skutočnosť, že by zo strany exekučného súdu v exekučnom konaní išlo o nesprávny úradný postup spočívajúci v ním uvádzaných zbytočných prietahoch a napokon nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadnou navrhovateľovi vzniknutou či už majetkovou škodou alebo nemajetkovou ujmou, teda nepreukázal v tomto konaní ani jednu z podmienok zakladajúcich v dotknutých prípadoch zodpovednosť odporcu

za náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobené nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z., preto súd jeho návrh zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednosti právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej agendy a podobne. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu, aj keď nie je možné súhlasiť so všetkými právnymi závermi uvedenými súdom prvého stupňa v odôvodnení jeho rozhodnutia, čo však nič nemení na vecnej správnosti takéhoto rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo

nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z. z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že vo veci nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je potrebné súhlasiť so správnou analýzou právnych predpisov vzťahujúcich sa na predmetnú vec vykonanú súdom prvého stupňa a uvedenú v odôvodnení jeho rozhodnutia.

Je totiž potrebné vychádzať z ustanovenia § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, z ktorého vyplýva, že konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, pričom v zmysle § 230 ods. 2 Exekučného poriadku určité presne stanovené ustanovenia Exekučného poriadku sa použijú aj na konania začaté pred 01.09.2008, pričom však úprava uvedená v § 44 ods. 7 (vtedy platného Exekučného poriadku) v ustanovení § 238 ods. 2 Exekučného poriadku sa nenachádza.

Odvolací súd konštatuje, že konanie vo veci 7Er 153/2005 Okresného súdu Vranov nad Topľou u začalo 12.5.2005, a preto lehota uvedená v § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení platnom od 01.09.2005 sa na toto exekučné konanie nevzťahovala. So zreteľom na začiatok exekučného konania v predmetnej veci Vranov nad Topľou platilo ustanovenie § 44 ods. 5 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého súd nebol viazaný lehotou 30 dní na zmenu exekútora od doručenia takéhoto návrhu, pričom je potrebné konštatovať, že k tejto zmene došlo až s účinnosťou od 01.09.2005, pričom podľa prechodných a záverečných ustanovení účinných od 01.09.2005 k Exekučnému poriadku konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, ak § 238 ods. 2 Exekučného poriadku neustanovuje inak.

Ako bolo vyššie naznačené, ustanovenie § 44 ods. 7 Exekučného poriadku sa na predmetnú vec uvádzanú žalobcom ako vec, v ktorej došlo k prietahom v konaní v podobe oneskoreného rozhodnutia o návrhu na zmenu exekútora, nevzťahuje.

Pri rozhodovaní o nárokoch uplatnených žalobcom v tomto konaní je potrebné vychádzať aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, pričom je potrebné použiť závery tohto ústavného orgánu aplikované v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (teda nie návrh na zmenu súdneho exekútora) podaná 15.08.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo 16.04.2012, ktorá bola predložená 04.05.2012 a uznesením z 05.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd Slovenskej republiky okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ (žalobca) podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Ako bolo vyššie naznačené, tieto závery Ústavného súdu Slovenskej republiky sú akceptovateľné aj v predmetnej veci, aj keď nešlo o rozhodnutie súdu o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, ale o rozhodnutie o zmene exekútora na základe návrhu oprávneného. Základné zásady nazerania na problematiku prieťahov v konaní, ktoré boli vyslovené v tomto rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 606/2012, sú však plne aplikovateľné aj na postup súdu pri rozhodovaní o zmene súdneho exekútora. Naďalej platí, že žalobca skutočne podával v danom období viacero exekučných návrhov, ktoré následne boli postupované súdu v podobe návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po udelení takéhoto poverenia nasledovali ďalšie procesné návrhy (tak ako v predmetnej veci) napr. v podobe návrhu na zmenu exekútora. Teda platí, že žalobca musí vychádzať z daných technických a administratívnych možností súdu, ktorý má spracovať hromadné žiadosti a musí počítať aj s určitým zdržaním.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody, pričom súd prvého stupňa správne neprihliadol na znalecký posudok predložený žalobcom v tomto konaní a vypořiadal sa s ním v odôvodnení svojho rozhodnutia. S týmito závermi súdu prvého stupňa, ktoré sa týkajú predmetného znaleckého posudku, súhlasí aj odvolací súd, pretože znalecký posudok je sumarizáciou možných nákladov, ale nie dôkazom ich skutočného vzniku.

Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Taktiež je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Pokiaľ ide o tzv. polemizovanie o vhodnosti dĺžky konaní zákonnými lehotami, je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa poukázal len na obtiažnosť problematiky, ktorá sa v exekučnom konaní preskúmava, zvlášť pokiaľ ide o tzv. materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu so zákonom, avšak táto otázka je bez právneho významu, pretože rozhodujúcou okolnosťou, o ktorú sa súd oprel pri zamietnutí žaloby žalobcu v predmetnej veci, je nepreukázanie základných okolností rozhodujúcich pre priznanie nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie uvedeného.

Záverom je potrebné poukázať na skutočnosť, že samotná okolnosť zmeny súdneho exekútora (poverený exekútor Ing Karol Mihaľ zmena na nového exekútora JUDr. Rudolf Krutý) nemôže mať vplyv na priebeh exekúcie a akokoľvek ovplyvniť jej priebeh nakoľko kým o tejto zmene povereného exekútora nie je právoplatne kladne rozhodnuté je povinný v zmysle ustanovenia § 46 ods. 1 Exekučného poriadku sa o jej vykonanie postarať a pokračovať bez akýchkoľvek obmedzení v tejto exekúcie pôvodne vykonaním exekúcie

poverený súdny exekútor, ktorým bol JUDr. Karol Mihaľ Preto aj odvolací súd má za to, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode pre prípadnú nečinnosť súdu ani nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania..

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Uvedené rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.